

آبونه

سنه لك آلتی ایلق
 تورکیا ایچین ۴۰ غروش ۲۵ غروش
 ممالک اجندییه ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانک

نسخه سی ۵۰ یارم

دوردنجی سنه

ایجتیهاد

مدیر مرخص
 الهامی صفا

اداره خانه

ایستانبول ، جغال اوغلنده دائره اجتهاد
 Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۶ — ۱۶ مایس ۱۳۲۹

حریت فکریه یه خادم ، پنچشنبه کونلری چیقار ، اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

بادۀ استقلال ایله سرمست اولدیقارندن بونلری حس ایتمزلر.
برکون اجنبی نفوذلری، لسانلری، مؤسسات و سرمایه لری،
شرکتلری، قومانیه لری، شومند و فرلری و وطنلری استیلا
ایده جک. . . داغلری ده لینه جک، ذی قدرت وزنکین
یابانچیلره، یالانچی متمدنلره خدمتکار اولاجقار، اوموزلرندن
توفنکلی آلیناجق، عسکره کیده جکلر، ویرکی ویره جکلر،
دینلری قالمایا جق، یالکزا احتمال قبلرنده عثمانلیغ خاطرۀ
لایموتی جانلانا جقدر! بیلیم که آرناوودلغک ده اون
بش سنه عمری وارمیدر؟.. روسلره بالقان متفقلری
آرناوودلنی بزم حایه مزه تودیع ایتمک ایستیورلر!
ایمک که حکومتز حیتله مغلوب اوله رق صرف بر عنوان
ایچین بویله بر فلاکتی داها باشمزه دولاشدیرماز! بز
اوندن آنجق، آرناوودلقدده باری ادامۀ اسلام ایچین
تدابیرده بولونماسنی، معاهدۀ صلحیه بوکا دائر قیود
و شرائط وضع ایتدیرمه سنی، مملکتک یاریسنک تقسیمنه
مع التأسف اوزاقدن نکاهبان اولمقدن باشقا برشی یابامایان
اوج یوزملیون اهل اسلامک بوصورته اولسون کوزیاشلرینی
قوروتاییله جک بر نفعه تسلیت الده ایتمسنی بکلرز.

جمعه، ۱۰ مایس، ۱۳۲۹

عقارتلر اسماعیل های

ماضی به عطف نظر

آقی ایچون چاره نجات

نیم کی یاریم عصر معمراولمش اولانلر چوجقلقلرنده
کپیرمش اولدقلری ایامی شو کونلر مزله مقایسه ایدرلرسه
نه بویوک برفرق که ره جکلر!

آق دکزده کی اطه لرمزک اڭ بیوکنده طوغشم،
اوزمان بلده مزک اها لیسنی همان کاملاً اسلام تشکیل
ایدیوردی. باشقه کویلرک سکنه سی یا بتون اسلام یاروم
ایله قاریشیق ایدی. هر حالده عموماً اموال و عقاراتک
اوج ربی قدری اسلام ملکی ایدی. روملر اصحاب
املاکه «اغا» دیرلردی. شهرده تجارت همان منحصر آ

اسلامک، صنایع ایسه ینه اکثریت اوزره بونلرک
النده ایدی.

واقعا اوزمانک صنعتکارلری یالکز احتیاجات حیاته
اڭ لازملی شیلری قبا صبا اعمال ایدرلر ایدی. دمیرجی،
چلینکیر، یورغانچی، ترزی، قوندره جی، دباغ کبی اصناف
طاقی آدملر هپ اسلامدن اولوب انجق دولکر، دیوار جی
اتمکچی، قویومچی کبی بعض ارباب صنایع رومدن ایدی.
شو قدر وار که جزیره مک اڭ مهم صنعتی اولان رنجبرلک
روملر طرفدن اجرا ایدیلردی اغلرک خدمتده اکثریا
روم ایشجیلری وار ایدی. بونلر اغیر ایشلری اجرادن
اوصافمازلر، اوت، صوغان آرپه اتمکی ایله قناعت ایدره
پاره بریکدیرمکه پک هوسکار ایدیلر ارکک، قادین،
چوجق ایشلر و محصول سعی، ادخار ایدیلره رک نهایت بو
پاره ایله اغلردن برترلاجغز اشترا و اعمار ایدرلردی.

بلده مزک برتجار چارشوسی وار ایدی که لیما نه منتهی
ایدی. پدرم ایله چارشودن کچرکن صاغده صولده
پیکه و میندرلر اوزرنده اوطوران تجاری درخاطر ایدرم.
مغازهلری امتعه ایله طولو ایدی. اوزمان هفتده یالکز
بردفعه بر کوچک اوستریا و پوری لیما مزه اوغرار و جزوی
مال الوب ویرردی. نقلیات بحریه همان اسلام قایق
وسفینه لریله اجرا ایدیلکده ایدی. لیما مزده جمعه، بایرام
کونلری تموج ایدن عثمانلی بایراقلرینی شمعدی کورور
کبییم. علی قپودان اسکندریه، احمد قپودان ایستانبوله،
بری اطه لره دیکری سوریه و یاطرابلس غرب سواخلنه
کیدوب کلیردی. سرمایه لی قایقلر اسکله دن اسکله یه کیدوب
مبادلات متنوعه ایله اوغراشیرلردی. عودتلرنده کتور-
دکلی هدا یایی عالیه افرادیه احبابلرینه توزیع ایدرلردی.
بوندن سفرك مثمر اولدیغی کلاشیلیردی. نه مسعود
برزمان ایدی، اوزمان! قصبه مزده، بتون جزیره مزده
ثروت ملیه مکمل ایدی. او وقتلرده بن اون یاشلرنده
ایدم. دیمک قرق سنه اول حال بویله ایدی.
لکن بو سعادتک بر کولکلی طرفی وار ایدی.

اولدقلری فائدهلردن زیاده اقتصاداً قازاندقلری شیرل
شایان دقت واهیتدر. حتی اولنری بوسبتون پک مافوقزده
چیقاران صوگ قازانجلریدر. یونانستانده قالمش اولان
کنجبرک چوغی برر ماهر صنعتکار، چوغیده اووقات
طیب، اجزاجی، معلم، رسام، معمار اولمش ایدی.
بونلر یونانستانده کچینه مدکلرندن وطنلرینه عودت ایدرک
مغازه، یازیخانه آچهرق شهرلرده اوطورمغه باشلادیلر.
طیبیلر خسته لرمنی تداوی ایتدیلر. اووقاتر دعوالرمزه
باقیدیلر. ارباب فنک هربری معرفتی نسبتنده اجرت الدی.
عادی کویلو اولادلری اولان بومتفنلر چوق پاره قازاندیلر.
بعده بو پاره یی ثروتنه رغماً دائماً پاره سز اولان اغالره
فاحش فاضلرله اقراض ایده ایده بویوک بر ثروت و مال
صاحبی اولدیلر. دیگر طرفده اهل صنعتک یاپدیغی شیرل
بزم اسکی تورک اوستهلرینک یاپدقلرینه بکزه مزیدی.
دها ظریف دها صاغلام و دها بهالی ایدی. مع هذا
برطرفدن حسب الملیه خرسیتانلر همملتلرینه مشتری
اولدقلری کبی اسلام کنجبرلری ده دلب قوندوره،
دها یاقیشقلی البسه یاپدیرمق ایچون هپ یکی کان روم
اوسته لرینه مراجهتده تردا ایتزلردی. قادین مودیسترلری ده
چوغالیدی، بونلر خانلرمزک کیسه لرینه اصیلدی. ارتق
بزم اوسته لریک ایشلری تدریجاً کساده اوغرادی. مدار
معیشتلریله دکان کیراسنی قازانمقدن عاجز فالنجه ایشدن
ال چکدیلر. الده کی سرماییه ییمکه باشلادیلر. بونلره
اجیبان اولمادی حالبوکه انقراضمزک بدایتی ایدی.

تجارمن ایسه روملرک رقابته مقاوقت ایده مدیلر.
بونلر اوروپا ایله مناسبات پیدا ایتشلردی. ارتق اوروپا
معمولاتی انلرک واسطه سیله بلده مزه یاغمغه باشلادی.
پاره لرمن بویکی قنالردن آقغه یوز طوتدی. ادخالات
واخراجات آزار آزار هپ روملره براقیلیدی. اومشهور
تجار چارشوسنده یرلشمش اسلام تجاری برر برر ایشدن
چکیلدیلر.

کویلرده ده آغالردن اثر قالمادی. املاک و خانه لری

یونانستان چوقدن کسب استقلال ایتمش و کندینی طویلامش
ایدی. جزیره مزه کوز دیکمشدی.

اطه مزده کی روم اهالیسی کاملاً کویلولردن عبارت
ایدیسه ده بعض اوقور یازارلری یونانستانه کیدوب کلیر
واوراده کندیلرینه تلقین ایدیلن افکار ملیه یی ساکنانه
لکن متفکرانه تلقی ایدرلردی. قلیلرنده برکوچک امید
طوغمش ایدیکه کیتدکجه بیودی. خاطر لادیغ زمانلردن
اول برقاچ دفعه جزیره مزده نارئاً اختلال پارلامش و برچوق
مال صاحب لرینی متضرر ایتمش ایدی. اختلال علولدیکی
زمان عسکر مرکز لرندن اوزاق اولان کویلرک اسلامی
شهرلره التجا ایدرک خانه و مال لرینی یغما کرانه ترک
ایدیورلردی. عاصیلرده انلری تخریب، خانه لری احراق
ایتمکدن اصلاً کیرو طور مازلردی. شهره کیرن اسلام
مهاجرلری بایینه جق یر بوله مدقلرندن شهر خرسیتانلری
خانه لرینی انلره ترک ایله یونانستانه هجرت ایدرلردی.
اسایش تقرر ایدنجه عودت ایدوب اولرینی الیر، اسلام
کویلولری قریه لرینه دوزر و یانمش خانه لری ممکن درجه تعمیر
ایدوب تخریب ایدیش باغ و باغچه لری یکیدن اعمارده قویولور-
لردی. بو احوال ثروت ملیه یه بویوک برضربه اورویوردی.
بو صره لرده یونانستانه هجرت ایتمکده اولان خرسیتانلر
یونانلیلرک رأفت و التفاتلرینه نائل اولورلردی. فقیر
چو جقلرک چوغی اوراده صنعتلره قبول ایدیلدی چوغیده
مکتبلره کیردی. سنه لر کچدکجه جزیره مزده اختلاللر
چوغالیردی علی الخصوص هر بر اختلال جزیره یی زیروزر
ایتدکدن، یعنی اسلامی خیلی متضرر ایتدکدن صکره
عاصیلره بر امتیازک بخشی ایله ختام بولور موفقیتلری
تین ایدردی. بونک ایچون بر امتیاز الده ایدیلر ایدیلر
دیگر بر اختلالک احضارینه باقیلیردی. نادراً بش الی
سنه یی اسایش ایله کچیردک. صکره ریاضی بر انتظام
و فقط مزاید بردهشت و موفقیتله دیگر بر اختلال ظهور
ایدیوردی.

خرسیتانلرک بو صورتله سیاستاً کسب ایتمکده

روسیه نك « دین عصاسی »

لاهی صلح قونفراسنك مؤسسی اورتودوقسلغك
 حامیسی عد اولنان - چار - حضر تریدر ؛ بر چارک
 صندالی « آمر بالاسقلالی » [صاموده رژاونی یه] ،
 حین قعودنده آله الیغی « عصای زمامداری » یه ، [سه پتر] ه ،
 تعبیر عامیانه سیله ، « دین دکنکی » دینلسه روادری . چار
 حضرتلری ایمراتورلق تاجنی کیمک اوزره دین و آیین
 اوکنده دیز چونکنجه دین دکنکنه دایاناراق ایفای
 آیین ایدر . اورتودوقسلرک آئنده بولنان متانجیلنده « دشمن
 صاغ یناغنه بر طوقات آتارسه ، سن همان صول یناغنی
 چویره رک : اسرکه بوناده وور ! دی . » امرینی ، اس
 اخوت اوله رق ، ویرمشر . ینه او کتاب مقدسده :
 « آرقاداشکی کندی نفسک کی سو ! » دیه دیکر بیر امر
 واردر . متأخرین فلاسفه دن ، مرحوم قونت تولستوی ،
 پک مشهور اولان [حرب وصلح] عنوانلی کتابنده
 حربک مخرب عالم ، وصلحک محیی اقوام اولدیغنی بالخاصه
 روسلری اقناع ایدیه یله جک سحر بیانله تصویر ایتمشر .
 روس سیاسیوننه کلنجه ؛ بونلرده انجیل شریفک بالاده
 سرد اولنان امر جلیللرینی کندی مسلک لرینه مناسب
 طرزده تفسیر ایدیه رک دیورلرک : دشمن سنک یناغنه
 ووزنجه « اوتنه کی یناغنه ده وور » دیمک اودشمنه « وور فقط
 دیکه » دیمکدر . بناء علیه دشمنلرک ضربه لری آلفقه برابر ،
 اودشمن غالبه قارشو ینه رفقله معامله ایدیه رک نائل
 مرام اولمیه غیرت ایتک ایجاب ایدیور دیه تفسیر ایدیورلر .
 « آرقاداشکی نفسک کی سو » امرینه کلنجه روس
 دیپلوماتلری انجیل شریفک شوامرینی ده یالکزا اورتودوقسلره
 حصر ایدیه رک اورتودوقسلردن باشقه سنی کندیلرینه آرقاداش
 عد ایدیه میورلر . . تولستویک « حرب وصلح » عنوانلی
 اثرینی ایسه بودیپلوماتلر او اثری ده : « روسیه ده روسلر
 داخلی تفرقه لردن توقی ایدیه رک ینهما دائما صلح وسلم
 ایله کچنمیلدرلر » یولنده تلقی ایدیورلر . حاصلی روسیه ده

ایادی اغیاره کچدی . فقر ، عجز و مسکنت هب ؛ اسکی ثروت ،
 اقتدار و مکتتمزک یرینی طوتدی .

بونلر الی سنه ظرفنده اولمش بیتمش شیلردر .
 بو بر حکایه فقط آجیقلی بر حکایه در . وقیله دور ین
 آدملرمن اولمامش اسکی زمانده یونانستان کی بر حکومتک
 تشکنکی کورن زمامداران دور ین اولمش اولسه دیلرباری
 روملری تقلید ایدرلردی . کرک اونلرده کرک بابالرمزده
 امید بقا یوقش کی حرکت ایدیش . شمدی بو ، شو
 وشو مملکت ، مملکت دکل اقلیم ، کشور الدن چیقدی .
 لکن قالانی ده وار . عجبا بزاسکی قفای دکیسه جکمی یز ؟
 وقیله کوچوک بر یونانستان صکرده کوچک بر بلغارستاندن
 قورقامش اولان بابالرمز باری « بونلرک کوچوک کلک لردن
 قورقامشلر » دیهرک معذور طوتیه بیلیرلر : یاشمدی بز
 بیوک بر بلغارستان بیوک بر یونانستان قارشوسنده نه یاپه .
 جغمزی ، نه یامغه مجبور اولدیغمزی تخمین و تقدیر
 ایدیه بیلیرمی یز ؟

راحت اویومق ای دکل . اکلنمک وقت قاچیرمق
 الویرمز . روم ، بلغار ، صرب کویولوری کی یاپه لم .
 اولادمزه صنعت ، تجارت فن اوکره ته لم . یول بردر .
 اونلرک چیقدیغنی یره بزده واره بیلیرز .

عجبا بو محاربه ده قاچ شهیدک نه قادار اولادلری یتیم
 قالمش . بونلری طویلامق ، تربیه لرینی تعهد ایتمک
 و جمعیتلره نافع ادملر یتشیدیرمک لازم . قلعه لرک تحشیدینه ،
 دونمارک انشاسنه سعی ایدیلدیکی کی ، حتی بوندن
 فضله اولاراق ، تجار یتشدرمکه سعی ایتلی یز . یتیملره
 وصیق ، اولادمزه ولیلک ایدیه جکمی کورورسه ک
 باری کندیمزه وصی ولی ارایه لم . ارتق بو حال دوام
 ایتمه ملی .

قدسیزاده

مارسلیا

نوری

